

© David C. Cook Publishing Co.

1 TESOLONIKA

In Bokar

ABSTRACT

Bokar Kristan gïdïng hë, Sigë poonë yuunyïng hëm Bokarbo ngulu Tangsëh judë nakë. Hëbë igeylong mënno sin higëh logey long poonë poomong hëm bentoka. Bokar bo etchi mongnam go ija gabo sin mënno konggey long tangsih junë gïdïng hëm benbi longyika hëlong mënno ngolu kumdënakë.

[Author name]

Bokar MTT

Poolgë higë mogey gëmo pyongnam hë

Tesolonika

Chennabo iropnam

Tesolonika hë Rom gïding gë Mesidonia monggë pïngchum gëng dunglung hë. Pilipi mong hëm tongey la Pool hol mondoli molen ropto.Poolgë Poonë yunyïng hëm Judia gë Jiu mong mi hëm poonë yunyïng hëm benbinam hëm hongnë. Pool mey Tesolonika ga kërang geylong Beria mongbo innam. Maigë Korint pïngchi yëla maigë Kristan ajen Timoti galo Tesolonika gë Mïnggëngnë gïding tungbï hëm taapongnam.

Pool Tesolonika hëm meygang naabo benhïrnam higë mogey long gëmo toku. Mai nïti bo ayangnam hëm long mïnggëng nam hëm hayika hëto. Holoka malugë apom la dayëla poobo inam bennam hëm lakoda benpong yënto. mïnggëngnë Jisu mey inam tungbï ga karda suda tangrato. Holoka Jisugë ongku mongda hëm sin tursu rëyang yëkudï?Holoka Jisu hitdï hëm ongyëkudï? Inam gïding hëm mïnggëng geylong Jisugë ongyëku terbo itoka hërato.

Monïr lennam hë

Chennabo irop nam(1:1)

Aiamar nam hëlong hïrnam hë(1:2-3:12)

Kristan ichom hëlong bentomnam(4:1-12)

Jisugë ongsëku tungbï ga tamda japnam(4:13- 5:11)

Ju yongchup bo bentomnam hë(5:12-22)

Imeynanë bo inam(5:23-28)

1

¹ Pool ngo long, Silas long Timoti ngulu, Tesolonika monggë mïnggëng geylong Abo Sï gala long Pïnë Jisu Kristo gala danë gïding hëm.

Aiamar hëm long sakpanam hëm pongyëng longka hëdë naakë.

Tesolonika mondoli gïding gë mïnggëng nam hë

²Mënno këbang gabo ngulu Sï mey hayika hëdë naakë holoka ngulugë diyë hëm mënno gabo sin dïbi yëngdë naakë. ³Mïnggëng geylong mënno gë leygë inam hëm long mënno gë ayang geylong leygë hëm kachi rungbo inam hëm long Pïnë Jisu Kristo mey mënno gë achi rungbo mïnggëngnam hëm ngulu Abo Sigë dakola mïngpong danakë. ⁴Birmë niro gïding hë, Sï mënno ayang geylong atogë mi bo damlennam hëm ngulu chendë naakë, ⁵Heygo igeylong hëbëning ngulu mënno gë dakola yunyïng benbi nabo ongnam hë gompyïr bonyum mongkë, hamïngnë sungmë gë tornam galo jija hëm abum bo mïnggëng geylong ongnam. Ngulu mënno gë apom dayëla mënno gabo danam hëm mënno chensuda ⁶Mënno duksey jagëbo hamïngnë sungmë gë henpo monam ning poonë yu-nyïng hëm taarik geylong ngulu long Sigë ichom ga inda. ⁷Mekadonia hëlong Akaya mong gë mïnggëngnë mi gïding hëm itom teyna mënno kukë. ⁸Mënno galo Sigë yu-nyïng hëm taapongnë Mekadonia mong hëlong Akaya mong chëkmong kë holoka mënno gë Sï mey mïnggëngnam hëmsin rïbung këbang hë chenmey da. Hëm ngulu heygo sin benbap kumong. ⁹Ngulu mënno gë dakola pïngyëla mënno gë ngulum longriknam gë tungbï gaalong mënno gë runggo dïbarnam hëm togeykulong jijabo turnë Sigë denlëbo tapkunam hëm benbi dakë. ¹⁰Maigë horo hëm sikoga turkur mokunam hëm mënno miku meytë mong gam tokdë kubo këyangnam hëmsin malu benbida. Mënno gë Sigë hongchi ga Jisu maï yïngyangyë.

2

Poolgë Tesolonika la leygë inam hë

¹ Birmë nïro gïding hë mënno chensuda ngulugë mënno dakola ongnam hë arong mongyekë. ² Holoka ngulugë Pilipi alo mënno dako ongmong dayëla dukseynam hëmlong achi rungbo dikpë tangnam hëm gëngnam hëm mënno chenda, hol sin ngulum achi rungbo mënno gë mi hë ikorna daja gabo sin ngulu Sïgë turbung daalëng koga meygang geylong mënno gë dakobo ong geylong mënno poonë yu-nyïng hë benbi panakë. ³ Ngulugë mënno archotap nam hë benkup dabo long mënno mong gokë, holoka mënno ichom karubo imongnam gokë. ⁴ Poonë yu-nyïng hëm Sïgë bentokë hëlong toliknam hëm ngulu bendë naakë, hëbë igeylong ngulugë hongpuk hëm chennë Sïgë junam hëm bendënakë ngulu tani gë junam hëm benmong danakë. ⁵ Mënno chenda, ngulu mënno benno nabo ongmongkë, holoka mënno galo ngulu kaley go kongbo geylong hem benlup benchup naabo benmongnam gokë, hëm Sï chenda. ⁶ Ngulu Jisu Kristogë kobë japtey në damlennam genbo bo ija gabo mënno hirko dabo mingmong kë holoka hïmeysin hirko dabo mingmong danakë. ⁷ Hëbë ija gabo anë hë ao hëm kachi rungbo soonë giyingbo mënno gë apom dayëla ngulu sin anë giyingbo guyu rebakbo dapa naakë. ⁸ Hëbë igeylong ngulu mënno poonë yu-nyïng benbinam chëkmong kë, mënno ayang kuna sin ngulu singnam hëm singlik pakunakë. ⁹ Birmë nïro gïding hë mënno chenda mënno ëgë gobo dadë imo toyo mingmongbo igeylong ngulu alo ayo bo achi rungbo leygë hëm ikamdong poonë yu-nyïng hëm mënno benbi panakë,

¹⁰ Minggëngnë gïding mënno gë apom la ngulugë milong bolong katu karë damong bo poobo danam hëm mënno long Sï chensuda. ¹¹ Ngulu mënno këbang hëm abo hë ao hëm inam giyingbo inam hëm mënno chenda.

¹² Mënnom maigë debë detak hëmlong maigë tornam hëm pongsu rëyang modëbo hëlong tomnë Sï ning konglik dabo yëmo dabo hëlong mënnom ngulu benhir bolong benno bolong archo tabbo long idënakë. ¹³ Ngulu Sï mey hayika hëyëng danakë heygo igeylong hëbëning ngulugë mënnom poonë yu-nying benbi yëhëm mënnogë taarikyë hëm Sigë gom hë minging long taarikda si tani gom dey mongrung Sigë gom go rungkë.si gom sum taagey long minggëngnë gidïng hë mënnogë aai la Sigë gom hë leygë ibokë. ¹⁴ Birmë niro gidïng hë Jisu Kristo mey minggëngnë Sigë mondoli gidïng hëm Judia alo atogë Jiu mi ning dikpë tangnam giyingbo mënnom sin atogë mi hë dikpë tangsu bokë. ¹⁵ Jisu mey long Sigë nyubu gidïng hëm mennë mi gidïng hë ngulum sin kërbomda, hëbë igeylong malugë ikornam hëm tani chëkmong kë Sï mai sin jumongkë. ¹⁶ Jiu mong mi gidïng hëm Sigë yingnam poonë yu-nying hëm ngulum benkër momong bo itum tatë koga malugë imur nam apum hëm pumlen da, hëbë igeylong Sigë hongchi hë malu gala pinglen daku.

Pool gë malum lakoda kongping lingnam hë

¹⁷ Birmë niro gidïng hë, ngulu inpen rayëkula ngulu sornam namtë go sornam giying bo ideykukë, ngulu mënnogë apom la damen gëmong jagë bo sin ngulu mënnom hinong la dey achi rungbo mingpong bakë holoka ngulu achirungbo mënnom kongling bakë,holoka mënnogë dakobo ongdë bo rungtërabë kukë. ¹⁸ Ngulu mënnogë dako bo onglïng geylong, Pool ngo mënnogë dakobo ongdëbo itë rayëng këng këng bakukë, hëbë ijagabo ngulum uyu aging ning gapa kunakë. ¹⁹ Jisu gë ongyë kuhëm ngulugë mingnam hëm, tam hëm, henpo hëm pongna teynë mënnogë mong hë?
²⁰ Hëbë igeylong ngulugë hengëng sunam hëlong ngulugë henpo pogëng hë mënnogë kë.

3

¹ Ngulu mēnno kongmongbo danyo kumongbo iyēla ngīnyi Eten mongla dasu dakubo hēpa naakē. ² Hēbē igeylong ngulugē apom Sī gabo poonē yu-nyīng hēm laptomnē nīro Timoti mey mēnno gē mīnggēng hēm adīng yongdang monē bolong benhīr nabo tangdē naakē, ³ hēbē igeylong dikpē tangnam hēm henluk mongbo imo dabo mīng geylong Timoti mey mēnno gē dakobo tangbokē. mēnno chensuda si henluk nam si Sīgē ngulum imo dabo runglen namgokē, ⁴ hēbē igeylong ngulum dikpē tangbo dadēkē hēlong mēnno gē apom dayēla ngulugē benbinam hēm mēnno chenda, hē jija bo ibokukē. ⁵ Benkup yangnē nīng benkup geylong ngulugē leygē hēm leysi damongbo mobē bakutey mīnglong paso geylong ngo danyo kumongbo igey mēnno gē mīnggēngnam hēm seyki nabo Timoti mey tangpanakē.

⁶ Hēja mēnno dakoga Timoti onggey kulong mēnno gē mīnggēng yēngnam hēm long ayangnam hēm ngulum benbi pakukē, mēnno ngulum poobo mīngyēng danīngkē, holoka ngulum konglīng yēngdē nīngkē, hē giyīngbo ngulu sin mēnno konglīng danakē. ⁷ hēbē igeylong bīrmē nīro gidīng hē ngulum adīk aku mobolong dikpē tangja gabo mēnno gē mīnggēng yēngnam hēm taagey kulong ngulu sakpa dakunakē. ⁸ Mēnno gē Jisu mey mīnggēng geylong dayēngnam nam hē ngulum nitinē sīngnam go pongnam giyīng bo idēkukē. ⁹ Ngulum Sīgē dakola mēnno gē henpo mokunam hēm ngulu heykombo Sī mey hayika hēdē kubodī? ¹⁰ Mēnno gē mīnggēngnam la chimongnē hēm lakoda kongpong rageylong abumbo chidēbo imey molong yika hēlong alo ayobo ngulu kachi rungbo dīdē naakē.

¹¹ Hēja ngulugē Abo Sī nyi Pinē Jisu nyim ngulum mēnno gē dakobo ongdi hēm runglen bisu longyika hēlong dīdē naakē . ¹² Ngulugē mēnno gē ayangnam giyīngbo mēnno gē Pinē achi rungbo ayang raamo gēney kuka,

holoka abī hēm sin achi yongdangbo ayang motoka hēlong ngulu mēnnom dībi danakē. ¹³Ngulugē Pinē Jisu gē hamingnē gidīng hēm onggē geylong ongyē kuhēm Abo Sigē dako la mēnno katu karē damong bolong hamingbo hinong hēm adīngbo da-nyo mogēneyka.

4

Sī nīng konglīk kodēbo danam hē

¹Holoka akona kugey birmē nīro gidīng mēnnom, Sī nīng konglīk kodēbo dachom hēm ngulu bentom panakē, Hēja mēnnogē danam sum ngulu mēnnom Pinē Jisu gala yongdang bo datoka hēlong archo tapdēnakē.

²Heygo igeylong hēbēnīng ngulum Pinē Jisu nīng mēnnom tamda japmonam hēm mēnno chensuda. ³Sī maī mēnnom meyo mongbo hamingbo damo līngda. ⁴Mēnno meyang hēm chum mogey hamīng bolong sihdēbo sīngtoka, ⁵holoka Sī mey chenmongnē mi giyīngbo mēnno meyo dabo mīng mong boka. ⁶Sikē inamla atogē Kristan ajen hēm kupgey meyo yoka, hēbē igeylong hēkē imurnam Sī maī dīkpē tangyē teykē hēlong mēnnom ngulu moyo kenlo tamda jappanakē, ⁷Sigē ngulum goknam hē hamingbo danē bokē, hēkē imur nabo mongkē ⁸Hēbē igeylong si bentomnam sum taamongna tani bennam hēm taamongbo imongkē hamīngnē sungmē binē Sigē bennam hēm taamongbo ibokē.

⁹Hēbē igeylong ayang ratokē hēlong mēnnom ngulu higē mobi bapmongkē, mēnno Sigē ayang ratokē hēlong bentom nam hēm ayang rasu toka. ¹⁰hēbē igeylong Mekadonia rībung hē abumbo mēnno Kristan hē ayang rabēnīng, Birmē nīro gidīng hē mēnno yongdang bo ayang ratodaka hēlong archo tapdē naakē. ¹¹Sīngnam hēm adu ayu damongbo sīngdēbo rungtoka, holoka mēnno migē inam hēm dotīng sīkmongbo ngulugē bentomnam leygē chera hēm mīngbom geylong kachibo nyīng toka.

¹² Hëbë igeylong Mïnggëng mongnë mi gïdïng nïngsin mënnogë inam hëm konggey long sihko dabo itoka, hëbë ibëning mënno dinnam hëm mi galo toyang bapramkë.

Jisu gë ongsëku hë

¹³ Bïrmë nïro gïdïng hë mïngtër damongnë abï gïdïng gë ichom bo henluk mongboka, Jisu mey mïnggëng geyleong sinë gïdïng hë heygo iyë kudï hëm mënnom ngulu chentokë mïngda. ¹⁴ Jisu mey sinam ga turkur mokunam hëm ngulu migchida, hëbë igeylong Sï maï Jisu mey mïnggëng geyleong sinë gïdïng hëm sin Jisugë apom longyë kutey ngulu mïngda.

¹⁵ Pïnëgë bennam hëm mënnom ngo benbi danakë, Pïnëgë onyëku hëm mïnggëng geyleong sinë gïdïng hëm ngulu turlong dakamnë gïdïng hë kongrïk pyongram yukë. ¹⁶ Hëbë igeylong Pïnë maïgë miku meytë mong ga tokyëku hëm kobëjap nam hëmlong Sï tumi aging gë keyro rungnë gom bennam hëmlong Sigë tapung taap nam hëm taaponggey long Jisu kristo mey mïnggëng geyleong sinë mi hë gudung pyongyë kuteykë. ¹⁷ Hëbë igeykulong tani mong sol turlong danë gïdïng ngulum sin dongmuk mong tolo Jisu mey nyulung la kongrïk ramo nabo longyë kuteykë, hëbë igeylong Pïnë Jisu gë apom ngulu damen gëyëng yëku teykë. ¹⁸ Hëbë igeylong Si gom sum mënno benhïr ranatoka.

5

Pinëgë ongdî hêm Lëngmo rîknam

¹ Birmë nïro gîding hë, Pinë Jisu gë ongdî tidi hêm ngulu hëja mënnom higë mobi bapmongkë. ² Dopyongnë hë ayo hêm chenکو mongbo ongnam giyingbo Pinë Jisu gë ongdî alo hë iyëtey hëgey long mënno chensuda. ³ "Abumbo poomey gey chëri chëramda" hëlong mi hë benja gabo, tongdî alo hë ao hochi chirop nam gëbë hitbë tachur nam ongbëla hësin gapchîng nyoramkë. ⁴ Kënëla Birmë nïro gîding mënno damongkë, hëbë igeylong dopyongnë ongnam giyingbo Pinë gë alo hë ongyëkum mënno lomkuram. ⁵ Heygo igeylong hëbëning mënno alo paanggë ao kë, holoka ayengë ao kë, ngulu ayo kënëla sîngmongnë ao kë. ⁶ Hëbë igeylong ngulu mi abî gëbë yupngak mongbo juka, huru geylong meynyobo daney juka. ⁷ Mi yupna kënë yëm yupdë naakë, holoka tîngkumnë hësin kënëyë hêm tîngkum danakë. ⁸ Hëbë ijagabo ngulu paang la danë mi hë, ayang bolong mînggëngnam hêm sëtam bo kobolong, yîngtu chîknam hêm sopin takum konam giyingbo mîng geylong meynyobo minyang sutoka. ⁹ Sî ngulum bungdë bo mongkë Pinë Jisu nîng yîngmo dabo ngulum damlen bokë. ¹⁰ Pinë Jisu gë ngulu gabo sibinam hë ngulu sija turja gabo maigë apom dabam naabo kë. ¹¹ Hëbë igeylong këbang hë hëja gë ichom giyingbo benhîr ratoka, idumra toka.

Kristan ichom hêm bentomnam hë

¹² Birmë nïro gîding hë, ngulu mënnom archo tapdë naakë, mënno gë apom la dageylong achi rungbo leygë inë mi hëmlong mënnom Pinë gala sîngchom hêm itom bentomnë mi hêm sihtoka, ¹³ Malugë leygë inam gabo malum ayang toka, holoka sihto poktoka, mënno këbang hë poobo dabam toka.

¹⁴ Holoka birmë niro gidïng mënnom ngulu archo tapdë naakë, mïngramnë gidïng hëm bentom toka, misu hëm benhïr toka, inyo mongnë hëm idum toka, holoka këbang hë henrom ratoka. ¹⁵ Mënnom ikornam ikor rayoka, akonë akonam poobo ira tolongka, holoka këbang hëm poobo iyëng dabo rung tolongka.

¹⁶ Henpo bo dayëng toka, ¹⁷ Diyëng toka, ¹⁸ Jisu Kristo mey mïnggëngnë mi hëm Sigë imo lïngnam hë ibo danakë hëbë igeylong inam karang hëm hayika hëto longka.

¹⁹ Hamïngnë sungmë hëm bïnpëk ramong bolongka. ²⁰ Sigë gom hëm benbinë mi hëm benmurda hëyoka, ²¹ hëbë ijagabo damkï tolongka bennam këbang hë poonë gobo ibëning taagey long itoka. ²² Poomongnë këbang hëm iyoka.

²³ Ngulum sakpo monë Sï mënnom abumbo haming moto kuka, holoka ngulugë Pïnë Jisu Kristo gë ongyëku tërbo mënnogë sungmë hëmlong yalo hëm holoka aai hëm katukarë damong bo danyo nanë hëm bitoka hëlong ngulu didë naakë. ²⁴ Mënnom tomna hëbë itër yëteykë, heygo igeylong hëbëning itër yëtey hëlong maï mïngchi dabo inëgo dënakë.

²⁵ Birmë niro gidïng hë ngulum dïbi longyika.

²⁶ Këbang hë kongpong rayam ayang rungbo alok hëm gokkï ratoka.

²⁷ Si higë monam sum birmë niro këbang hëm benbi tokë hëlong ngulu Pïnë gë dako la mënnom tamda japdë naakë.

²⁸ Pïnë Jisu gë jïjanë aïamar hë mënno këbang gë apom damen gëtoka hëlong ngo didë naakë..